

Cota unică versus cote progresive

Autor: Gabriel Biriș, avocat, Partener al Biriș Goran SPARL

În ultima vreme asistăm la un atac fără precedent împotriva cotei unice. Ministerul de finanțe a contractat studii la FMI și Banca Mondială, studii făcute evident *pro causa* de consultanți fără experiență locală, pe care mai apoi să le folosească în a justifica înlocuirea cotei unice, în vigoare din 2005, cu cote progresive. Studiul făcut de FMI a fost făcut public anul trecut, cel făcut de Banca Mondială este încă confidențial (deși este plătit de contribuabili)... De ce FMI și BM? Simplu: nu am zis noi că nu e bună, au zis cei mai mari experți internaționali...

De ce nu e bună cota unică? Ce nu funcționează? Au adus cotele progresive mai mulți bani la buget? Studiile plătite din bani publici nu spun decât că este recomandabil să renunțăm la ea.

Facem noi o (scurtă) analiză, să vedem ce ne-a adus cota unică de 16% din 2005 până în 2017, când a fost pur și simplu spulberată de dnii Dragnea și Vâlcov.

Lăsăm la o parte argumentele de natură subiectivă (de ex., creșterea conformării, stimularea muncii eficiente și întărirea clasei mijlocii, ancora de stabilitate și prosperitate în orice societate) și ne concentrăm pe cele de natură obiectivă (costul de administrare redus, creșterea semnificativă a veniturilor bugetare).

1. Costurile de administrare

Gradul ridicat de dificultate al administrării impozitului pe venitul global, introdus în anul 2000, este un fapt bine cunoscut pentru cei care avem memoria faptelor. În practică, cu excepția contribuabililor care obțineau exclusiv venituri

dintr-un singur contract de muncă pe durata întregului an, toți ceilalți 5 milioane de contribuabili aveau obligația de a depune declarația anuală de venit, urmată de încă o serie de decizii de impunere emise de ANAF pentru impozitul pe venit și, ulterior, pentru contribuția de asigurări sociale de sănătate.

În perioada aplicării cotelor progresive, toți angajatorii la funcția de bază erau obligați să emită angajaților Fișa fiscală nr. 1, iar angajatorii în cazul celui de-al doilea loc de muncă emiteau un alt formular, Fișa fiscală nr. 2. Contribuabililor le revenea obligația să cumuleze datele din fișe cu celelalte venituri obținute din alte surse (chirii, activități independente etc.), datele urmând a fi declarate cumulat până pe 25 mai ale anului următor.

Întreaga operațiune anterior menționată **genera un volum de timp și resurse financiare deosebit de ridicat pentru angajatori și angajați, dar și pentru ANAF**, care ar fi trebuit să proceseze milioane de declarații de venit și să emită tot atâtea decizii de impunere, într-un timp limitat și cu o resursă umană insuficientă pentru o asemenea sarcină. Mai mult, până la trecerea administrării CASS la ANAF în 2012, sute de mii de contribuabili care obțineau venituri din activități independente nu au primit niciodată deciziile de impunere pentru CASS, acestea începând a fi emise, retroactiv, de abia prin 2017, pentru 5 ani.

În plus, pentru a asigura informarea contribuabililor în legătură cu obligațiilor lor declarative și de plată, **autoritățile publice au fost nevoite să angajeze resurse financiare semnificative** ce s-au concretizat în campanii media, milioane de broșuri tipărite și afișe de informare. Întreg efortul financiar nu s-a tradus decât prin **cheltuieli semnificative pentru bugetul de stat, fără ca aceste costuri să aibă impactul scontat** prin raportare la veniturile colectate din taxe (așa cum vom demonstra la punctul 2 de mai jos).

Prin urmare, în contextul experienței anterioare pe care România a avut-o în ceea ce privește cotele progresive, este clar că **reintroducerea unui astfel de sistem în detrimentul cotei unice ar însemna ca statul român să renunțe la sistemul simplificat actual**, un sistem care și-a dovedit eficiența sub aspectul costului de administrare și al volumului de taxe colectate. Astfel, **revenirea la un sistem de taxare bazat pe cote progresive ar reprezenta o măsură anacronică și cu șanse derizorii de funcționare.**

2. Cota unică a generat venituri mai mari la buget

În Anexa acestui raport se regăsește un grafic ce reprezintă aportul impozitului pe venit raportat la PIB pentru perioada 2000-2021.

Puteți citi continuarea editorialului în [nr. 2/2023](#) al revistei Tax Magazine. Găsiți [aici](#) mai multe detalii despre abonamentele Tax Magazine.